AVİM Yorum • No: 2024 / 33 • Ağustos

TÜRKİYE'NİN BİR AVRASYA BAĞLANTI NOKTASI OLARAK GELİŞMEKTE OLAN ROLÜ - DENGELİ BİR BAKIŞ AÇISI

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Bu yazı, ilk olarak AVİM tarafından 4 Temmuz 2024te yayınlanan İngilizce bir makalenin çevirisidir. Makalenin çevrilmesine AVİM Çevirmeni Ahmet Can Öktem katkıda bulunmuştur.

Türkiyenin Doğu ile Batı arasındaki bir bağlantı hattı şeklindeki stratejik konumu, uzun zamandır jeopolitik kimliğinin bir temeli olmuştur. Ancak, Türkiye 21inci yüzyılda giderek karmaşıklaşan uluslararası ortamda yol alması dolayısıyla, bu rolü değişmektedir. Son gelişmeler Türkiye'nin özel konumunu ve bu konumu diplomatik ve ekonomik kazançlar için kullanma çabalarını yansıtmaktadır.

Türkiyenin coğrafi konumu, ülkeyi haliyle Avrupa ve Asya arasında önemli bir köprü haline getirmektedir. İstanbul Boğazı'nda yer alan ve ülkenin Avrupa ve Anadolu yakalarını birbirine bağlayan üç köprü ve bir tünel ile Türkiye, bu bağlantı noktası rolünü somutlaştırmaktadır[1]. Ancak, Türkiye'nin önemi coğrafyanın çok ötesine uzanmaktadır.

Türkiye son yıllarda çeşitli uluslararası forumlara etkin biçimde katılarak, hem Doğulu, hem de Batılı güçlerle ilişki kurma konusundaki kararlılığını göstermiştir. Örneğin, Türkiye yakın zamanda Rusya'da düzenlenen BRICS Dışişleri Bakanları toplantısına katılarak, ülkenin küresel tartışmalara yapıcı bir şekilde katılmasını sağlamıştır[2]. Bu zaman zarfında, Türkiye'nin İtalya'daki G7 zirvesine katılımı, ülkenin dünya sahnesindeki saygın konumunu teyit eden önemli rolünün uluslararası sahnede kabul gördüğünün altını çizmektedir.

Türkiye'nin kuruluş döneminde Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan BRICS'e katılma yönündeki ilgisi, çok yönlü dış politika yaklaşımını ortaya koymaktadır. Türkiye, BRICS'e üyeliği değerlendirmeye başlamıştır. Bu kuruluşa üye olmanın ülkenin küresel konumunu güçlendireceğinin, potansiyel ekonomik fayda sağlayacağının ve mevcut Batılı ortaklıklarıyla uyumlu ve tamamlayıcı nitelikte bir ilişki oluşturacağının farkındadır.[3] Ancak, Türkiye'nin bu potansiyel üyeliği, Batı ittifaklarına bir alternatif olarak değil, tamamlayıcı bir ilişki olarak gördüğünü belirtmek önemlidir.[4]

Türkiye ekonomik alanda önemli adımlar atmaktadır. Ülke, 2017 yılında Gayri Safi Milli Gelirinin %0,85'ine tekabül eden 8 milyar dolarlık insani yardım ile, dünya çapında en büyük insani yardım bağışçı ülke haline gelmiştir[5]. Uluslararası yardım konusundaki bu kararlılık, Türkiye'nin yumuşak gücünü ve küresel etkisini arttırmaktadır.

Türkiyenin bölgesel sorunlarla mücadeledeki rolü, Avrasyada kilit bir oyuncu olarak konumunu daha da pekiştirmektedir. Ülke, milyonlarca mülteciye ev sahipliği yaparak ve göç yönetimine ilişkin AB-Türkiye anlaşmalarında önemli bir rol oynayarak, mülteci krizinin yönetilmesinde ön planda yer almıştır[6]. Dahası, Türkiyenin terörizmle mücadeledeki rolü ve bölgesel istikrarı korumaya yönelik çabaları, Asya ve Avrupayı etkileyen güvenlik endişelerinin ele alınmasındaki önemini vurgulamaktadır.

Türkiyenin oynamakta olduğu köprü rolü fırsatlar sunarken, aynı zamanda zorlukları da beraberinde getirmektedir. Farklı uluslararası aktörlerle ilişkileri dengelemek itinalı diplomasi gerektirmektedir. Türkiye'nin "yurtta barış dünyada barış" politikası izlemesi ve kendisini Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan bir lojistik ve enerji merkezi olarak konumlandırma çabaları, özgün konumundan yararlanma konusundaki kararlılığını göstermektedir.[7]

Sonuç olarak, Türkiye'nin bir Avrasya bağlantı noktası olarak gelişen rolü, küresel siyaset ve ekonominin değişmekte olan dinamiklerini yansıtmaktadır. Hem Doğulu hem de Batılı güçlerle ilişki kurarak, çeşitli uluslararası forumlara katılarak ve bölgesel sorunları ele alarak Türkiye, Avrasya coğrafyasında kilit bir oyuncu olarak konumunu pekiştirmektedir. Ülke bu karmaşık jeopolitik ortamda yol almaya devam ederken, farklı çıkarları ve ilişkileri dengeleme becerisi, küresel sahnede gelecekteki rolünü şekillendirmede hayati bir önem taşıyacaktır.

*Resim: *A News*

[1] "Türkiye's Strategic Importance: An Analysis," *University of Groningen*, erişim tarihi: 6 Haziran 2024, https://www.rug.nl/about-ug/latest-news/news/newsletters/international/2016/summer-15160-1d-turkije?lang=en

[2] "Why Türkiye Wants to Join BRICS," *Middle East Eye*, erişim tarihi: 6 Haziran 2024, https://www.middleeasteye.net/news/why-Türkiye-wants-join-brics

[3] "Turkish President Confirms G20 Attendance, Seeks Lula's Support for BRICS Membership," *Government of Brazil*, erişim tarihi: 6 Haziran 2024, https://www.gov.br/planalto/en/latest-news/2024/06/turkish-president-confirms-g20-attendance-seeks-lula2019s-support-for-brics-membership; Why Türkiye Wants to Join BRICS," Middle East Eye, erişim tarihi: 6 Haziran 2024, https://www.middleeasteye.net/news/why-Türkiye-wants-join-brics

[4] "Why Türkiye Wants to Join BRICS," *Middle East Eye.*

[5] "Birleşmiş Milletler Teşkilatı ve Türkiye," *Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı*, erişim tarihi: 6 Haziran 2024, https://www.mfa.gov.tr/birlesmis-milletler-teskilati-ve-turkiye.tr.mfa

[6] "Türkiye's Strategic Importance: An Analysis," *University of Groningen.*

[7] "Türkiye's Eurasian Ambitions at a Time of Geopolitical Uncertainty," *Centre for European Policy Studies*, erişim tarihi: 6 Haziran 2024, https://www.ceps.eu/ceps-publications/Türkiyes-eurasian-ambitions-at-a-time-of-geopolitical-uncertainty/

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "TÜRKİYE'NİN BİR AVRASYA BAĞLANTI NOKTASI OLARAK GELİŞMEKTE OLAN ROLÜ - DENGELİ BİR BAKIŞ AÇISI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2024 / 33. Ağustos 01. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/TURKIYE-NIN-BIR-AVRASYA-BAGLANTI-NOKTASI-OLARAK-GELISMEKTE-OLAN-ROLU-DENGELI-BIR-BAKIS-ACISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır